

VI POSIEDZENIE KOMITETU MONITORUJĄCEGO
PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Protokół

31 marca 2009 r.

Uczestnicy:

Komisja Europejska (Dyrekcja Generalna Polityki Regionalnej), Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Przedstawiciel Ministerstwa Finansów, Przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki, Przedstawiciel Ministerstwa Infrastruktury, Przedstawiciel Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Przedstawiciel Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Przedstawiciele Ministerstwa Środowiska, Przedstawiciel Ministerstwa Zdrowia, Przedstawiciel Caritas Polska, Przedstawiciel NSZZ Solidarność, Przedstawiciel Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Przedstawiciel Polskiego Kongresu Drogowego, Przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej, Przedstawiciele Prezesa Rady Ministrów, Przedstawiciel Stowarzyszenia Ekologicznego Eko-Unia, Przedstawiciel Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Przedstawiciel Unii Metropolii Polskich, Przedstawiciel Związku Powiatów Polskich, Przedstawiciele instytucji zarządzających regionalnymi programami operacyjnymi, Przedstawiciele wojewodów, Przedstawiciele instytucji pośredniczących II stopnia, Przedstawiciele Instytucji Audytowej, Przedstawiciel Krajowej Jednostki Oceny, Przedstawiciel Związku Banków Polskich, Przedstawiciele ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pracowników i pracodawców.

1. Otwarcie VI posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (KM POLiŚ), przyjęcie agendy i protokołu z IV posiedzenia KM POLiŚ.

Pan Adam Zdziebło, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego (MRR), Przewodniczący KM POLiŚ otworzył VI posiedzenie KM POLiŚ i powitał wszystkich uczestników.

Przewodniczący KM POLiŚ poinformował, że w porządku obrad pojawił się dodatkowy punkt dotyczący informacji na temat zmian w Zarządzeniu w sprawie powołania Komitetu POLiŚ. Zmieniony porządek obrad został przyjęty przez członków posiedzenia. Przyjęty został również protokół z IV posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 z dnia 19 czerwca 2008 r. stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu).

Pan Manfred Beschel, przedstawiciel Komisji Europejskiej (KE), zwrócił uwagę na fakt, że wartość środków unijnych przeznaczonych na realizację POLiŚ wynosi około 28 mld euro. Podkreślił,

że jest to największy program współfinansowany ze środków UE i wyraził ogromne zainteresowanie postępowaniem w realizacji Programu.

2. Informacja na temat przebiegu V posiedzenia KM POLiŚ przeprowadzonego w trybie obiegowym.

Pani Monika Pałasz, Dyrektor Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w MRR, przedstawicielka IZ POLiŚ poinformowała, że w celu dokonania pilnej korekty kryteriów wyboru projektów dla sektora środowiska oraz energetyki i przyjęcia Planu Komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, w grudniu 2008 r. skorzystano z możliwości podejmowania decyzji w trybie obiegowym bez konieczności zwoływania posiedzenia Komitetu. Odmienny od dotychczas przyjętego sposób podjęcia decyzji w sprawie kryteriów miał na celu przede wszystkim możliwie szybkie ogłoszenie konkursów w ramach ww. sektorów, w oparciu o precyzyjne kryteria, które pozwolą na przyspieszenie realizacji projektów i tam gdzie to możliwe na zmniejszenie obciążenia beneficjenta na etapie oceny wniosku. Dzięki wprowadzonym zmianom w I kwartale zostały ogłoszone konkursy, w których zastosowano przyjęte ułatwienia.

Pani Dyrektor poinformowała, że do planu Komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 zostały zgłoszone uwagi ze strony Ministerstwa Środowiska i w związku z tym plan Komunikacji będzie przedmiotem obrad obecnego KM POLiŚ.

Zwróciła również uwagę, że Przedstawiciel Związku Powiatów Polskich, zgłosił uwagę dotyczącą kryteriów wyboru projektów POLiŚ w ramach I priorytetu. Jednakże zastrzeżenia dotyczyły kwestii nieobjętych zakresem proponowanych uchwał i ze względu na przyjęty tryb nie mogły one zostać uwzględnione. W związku z tym zgłoszona propozycja nowego kryterium będzie rozpatrywana w dalszej części posiedzenia.

Ponadto pani Dyrektor poinformowała również, że KE poprosiła o dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące niektórych kryteriów. Zostały one zamieszczone na stronie internetowej POLiŚ wraz z podjętymi uchwałami oraz przesłane do członków KM.

3. Zarządzenie w sprawie powołania Komitetu POLiŚ oraz zmiany w Regulaminie pracy Komitetu Monitorującego POLiŚ.

Pani Dyrektor Monika Pałasz, przedstawicielka IZ POLiŚ poinformowała, że w dniu 30 marca br. pani Elżbieta Bieńkowska Minister Rozwoju Regionalnego podpisała zmienione zarządzenie w sprawie powołania KM POLiŚ. W Zarządzeniu wprowadzono następujące zmiany:

- zmiana podstawy prawnej w związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i FS,
- zmiana związana z aktualizacją Wytycznych z zakresu sprawozdawczości POLiŚ (z dnia 24 lutego 2009r.). Wprowadzony został zapis dotyczący akceptacji przez Komitet

Sprawozdań rocznych i końcowego, który jest zgodny z artykułem 65 d Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.,

- wprowadzono również zmiany redakcyjne i o charakterze porządkującym, które nie mają znaczenia dla funkcjonowania KM POliŚ,
- doprecyzowano kwestię przewodniczenia obradom w przypadku nieobecności Przewodniczącego.

Pani Dyrektor Monika Pałasz, przedstawicielka IZ POliŚ zaprezentowała również propozycję zmiany w Regulaminie przesłaną przed posiedzeniem do członków i obserwatorów KM POliŚ. Poinformowała, że przeanalizowany został przebieg przeprowadzonego w trybie obiegowym KM POliŚ, zwróciła uwagę na to, że zgodnie z obecnie obowiązującym regulaminem w przypadku braku jednomyślności dana uchwała nie może zostać przyjęta i wówczas konieczne jest zwołanie Komitetu w formie tradycyjnej. W związku z tym, że czasami dokonywane są drobne, oczywiste zmiany, w propozycji zmieniającej Regulamin wprowadzono możliwość przyjęcia uchwały po uwzględnieniu nadesłanych i zaakceptowanych przez Przewodniczącego uwag oraz ponownym przesłaniu do konsultacji członków KM.

Zmiany w **Regulaminie pracy KM POliŚ** zostały przyjęte z uwzględnieniem uwagi zgłoszonej przez panią **Aleksandrę Malarz – Dyrektor Departamentu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, przedstawiciel Ministerstwa Środowiska (MŚ)**, dotyczącej konieczności uzasadniania przez Przewodniczącego KM POliŚ powodu odrzucenia propozycji członków KM przy głosowaniu obiegowym (uchwała KM POliŚ nr 2/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmian w Regulaminie pracy Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (**Załącznik nr 2**).

4. Prezentacja Sprawozdania z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 za II półrocze 2008 r.

Pani Gabriela Popowicz, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w MRR, przedstawicielka IZ POliŚ, przedstawiła prezentację na temat *Sprawozdania okresowego z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* za drugie półrocze 2008 roku. Zgodnie z zapisami obowiązujących *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości POliŚ* sprawozdania okresowe są przekazywane do wiadomości członków i obserwatorów Komitetu.

Przedstawicielka IZ POliŚ poinformowała, że do końca okresu sprawozdawczego KE przekazała na rachunek POliŚ płatności zaliczkowe w wysokości 1,7 mld EUR, co stanowi 6,2% alokacji dla Programu. Ponadto, do końca omawianego okresu sprawozdawczego w ramach Programu:

- ogłoszonych zostało 28 konkursów o wartości ponad 9,2 mld PLN (43% alokacji przeznaczanej na konkursy),
- złożonych zostało 300 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 9,45 mld PLN,

- podpisana została jedna umowa o dofinansowanie projektu (w III priorytecie, wartość przyznanego dofinansowania ze środków wspólnotowych - 44,3 mln PLN).

W tym samym okresie nie złożono żadnych wniosków o płatność, zatem do końca okresu sprawozdawczego na rachunki beneficjentów nie zostały przekazane żadne środki.

Przedstawicielka IZ POliŚ dodatkowo podkreśliła, że bieżący monitoring oraz analiza procesów związanych z naborem i oceną wniosków o dofinansowanie wskazywały na konieczność wprowadzenia zmian w istniejących dokumentach. W omawianym okresie sprawozdawczym trwały m.in. prace nad aktualizacją *Wytycznych w zakresie sprawozdawczości POliŚ* oraz *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POliŚ*. Ponadto zmieniono zapisy *Szczegółowego opisu priorytetów POliŚ*, przy czym zaktualizowana wersja dokumentu została zatwierdzona przez Ministra Rozwoju Regionalnego 1 grudnia 2008 r. Wprowadzone zmiany dotyczyły głównie organizacji systemu oceny i wyboru projektów w ramach POliŚ i polegały przede wszystkim na doprecyzowaniu niektórych zapisów, w szczególności w zakresie procedury odwoławczej.

Przedstawicielka IZ POliŚ poinformowała, że do końca ubiegłego roku prowadzono i zakończono prace nad aktualizacją dokumentów wdrożeniowych takich jak:

- formularze wzorów umów o dofinansowanie - zaktualizowane wzory umów o dofinansowanie zostały opublikowane na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego we wrześniu 2008 r.,
- *Kryteria wyboru projektów* – zaktualizowane kryteria dla priorytetów: I, II, III i IV oraz IX i X zostały 30 grudnia 2008 r. zatwierdzone uchwałami V Komitetu Monitorującego POliŚ.

Zaktualizowana *Lista projektów indywidualnych dla POliŚ*, została opublikowana w Dzienniku Urzędowym RP Monitor Polski z 13 sierpnia 2008 r. Rozpoczęła się kolejna aktualizacja *Listy projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*, w ramach której Ministerstwo Środowiska i Ministerstwo Infrastruktury zaproponowały nowe projekty do wprowadzenia na listę.

Analiza pojawiających się problemów oraz rezultaty podejmowanych w drugiej połowie 2008 r. działań są już widoczne – podkreśliła przedstawicielka IZ POliŚ. Szczegółowe informacje dotyczące aktualnego stanu wdrażania Programu były przedmiotem kolejnej prezentacji.

5. Omówienie aktualnego stanu realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

Pani Dyrektor Monika Pałasz, przedstawicielka IZ POliŚ, przedstawiła informacje dotyczące aktualnego stanu wdrażania Programu. Pierwszy kwartał 2009 r. wskazuje na znaczne przyspieszenie procesów aplikacyjnych, co jest niewątpliwie związane z dużą liczbą konkursów ogłoszonych w drugiej połowie ubiegłego roku. W związku z tym, że projekty realizowane w ramach POliŚ charakteryzują się dużym stopniem skomplikowania, najważniejszym i najdłuższym etapem jest przygotowanie

inwestycji. Należy dodatkowo zaznaczyć, że proces weryfikacji dokumentacji jak i oceny takich projektów jest złożony i długotrwały.

W 2009 r. na rachunek POLiŚ w ramach ostatniej transzy płatności zaliczkowej wpłynęła z KE kwota ponad 1 mld EUR, zaś pierwsza zaliczka w ramach POLiŚ została przekazana dla beneficjenta w sektorze nauki i szkolnictwa wyższego.

Przedstawicielka IZ POLiŚ podkreśliła, że dzięki wyłożonej pracy beneficjentów i instytucji dokonujących weryfikacji wniosków o dofinansowanie, do końca marca 2009 r. w ramach wszystkich priorytetów POLiŚ ogłoszonych zostało 43 konkursy, z czego w samym 2009 roku 15 konkursów o wartości 5,3 mld PLN.

Zaktualizowana została *Lista projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*. Znalazło się na niej 320 przedsięwzięć o łącznej orientacyjnej całkowitej wartości aż 172,8 mld PLN. Do 30 marca z beneficjentami podpisane zostały 273 pre-umowy na kwotę dofinansowania 90,3 mld PLN. Przedstawicielka IZ POLiŚ zaznaczyła, że wszystkie zakładane do podpisania pre-umowy zostały podpisane w terminie.

Przedstawicielka IZ POLiŚ zwróciła uwagę na znaczącą dynamikę liczby i wartości składanych wniosków o dofinansowanie - w pierwszym kwartale bieżącego roku liczba złożonych wniosków wzrosła 3-krotnie - z 300 na koniec 2008 r. do 908 wniosków na koniec marca 2009 r. Przedstawicielka IZ POLiŚ podkreśliła, że dane finansowe są czerpane z systemu informatycznego KSI (SIMIK 07-13), zatem niezmiernie ważne jest terminowe i poprawne wprowadzanie danych do systemu. Do dnia 30 marca 2009 r. w ramach POLiŚ zostało podpisanych 11 umów o dofinansowanie projektów (wartość przyznanego dofinansowania ze środków wspólnotowych wyniosła niemal 673 mln PLN). KE wydała kolejną decyzję dla dużego projektu *Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach – Faza I*. Jak wynika z przytoczonych danych, postęp w realizacji jest wyraźny, a w najbliższym czasie planowane jest podpisywanie kolejnych umów - w sektorze kultury, nauki jak i środowiska - stwierdziła. Podpisanie umowy o dofinansowanie z jednej strony oznacza możliwość przekazania beneficjentom zaliczek i refundację już poniesionych wydatków, zaś z drugiej strony pozwala na wnioskowanie do KE i realne wpływy do budżetu państwa. Pierwszy w POLiŚ wniosek o płatność został złożony w sektorze nauki, środki już zostały przekazane na rachunek beneficjenta. Przedstawicielka IZ POLiŚ poinformowała, że nadal nierozwiązane pozostają wątpliwości związane z występowaniem pomocy publicznej w niektórych działaniach, niemniej jednak podkreśliła, że są one na bieżąco rozwiązywane. W samym 2009 roku udało się rozstrzygnąć kwestie dotyczące pomocy publicznej w 4 działaniach, na kwotę prawie 3 mld EUR ze środków wspólnotowych. W tej chwili w rozporządzeniach zablokowane jest około 530 mln EUR, natomiast w pozostałych przypadkach wydawane będą notyfikacje indywidualne bądź już zostały złożone do KE notyfikacje negatywne.

Dodatkowo przedstawicielka IZ POLiŚ poinformowała, że ostatnie zmiany w rozporządzeniu ogólnym 1083/2006, zakładające rozliczanie i certyfikację wydatków poniesionych w ramach dużych projektów jeszcze przed wydaniem decyzji o dofinansowaniu przez KE, są niezwykle istotne z punktu widzenia POLiŚ. Wynika to z faktu, że znaczna część środków przeznaczonych na realizację POLiŚ jest

przeznaczona na duże projekty znajdujące się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*. W bieżącym roku planowane jest do wysłania do KE jeszcze około 60 wniosków aplikacyjnych dla dużych projektów, zatem zmiany w rozporządzeniu ogólnym pozwolą na zwiększenie wpływów do budżetu państwa. Przedstawicielka IZ POLiŚ stwierdziła, że dla projektu z sektora transportu, dla którego wniosek o dofinansowanie został w tym roku złożony do KE, umowa o dofinansowanie już została podpisana, co oznacza, że w najbliższym czasie możliwe będzie złożenie wniosku o płatność. W konsekwencji zaistniałej sytuacji gospodarczej oraz w związku z koniecznością dostosowania odpowiednich zapisów dotyczących podpisywania umów przed decyzją KE, trwają prace nad zmianą *Szczegółowego opisu priorytetów* i optymalizacją procesu oceny wniosków o płatność. Przedstawicielka IZ POLiŚ wyraziła przekonanie, że podczas kolejnego posiedzenia Komitetu będzie mogła przekazać dalsze pozytywne informacje dotyczące realizacji POLiŚ.

Przewodniczący KM POLiŚ dodał, że charakterystyczna i naturalna dla dużych programów jest długa faza wstępna, podobnie jak miało to miejsce w przypadku Sektorowego Programu Operacyjnego Transport czy Funduszu Spójności, natomiast jak m.in. wskazuje dynamika składania wniosków o dofinansowanie – Program jest na ścieżce szybkiego rozwoju.

Pan Tomasz Borecki, przedstawiciel KRASP, członek KM POLiŚ wyraził zadowolenie z powodu przywrócenia na *Listę projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* projektu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, dla którego podpisana została już umowa o dofinansowanie, jak również przekazano zaliczkę.

Pan Daniel Maksym, przedstawiciel Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, członek KM POLiŚ poinformował, że dla wyżej wspomnianego projektu *Centrum Naukowo-Dydaktyczne Wydziału Inżynierii i Kształtowania Środowiska - „Centrum Wodne” SGGW* został już zarejestrowany i zatwierdzony pierwszy w ramach POLiŚ wniosek o płatność, na kwotę 19,9 mln PLN.

Pan Szymon Czech, przedstawiciel Instytucji Audytowej poprosił o analizę *Sprawozdania okresowego z realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* za drugie półrocze 2008 roku pod kątem spójności danych dotyczących kontroli i audytu.

Przedstawicielka IZ POLiŚ poinformowała, że Instytucja Zarządzająca sprawdzi ponownie odpowiednie części sprawozdania, a w przypadku gdy będzie to uzasadnione dokonane zostaną odpowiednie poprawki.

Pan Manfred Beschel, przedstawiciel KE uzupełniając informację na temat realizacji POLiŚ, przypomniał, że na początku 2009 r. KE zaakceptowała przekazany przez Polskę opis systemu zarządzania i kontroli oraz raport przedstawiający rezultaty oceny tego systemu oraz opinie na temat jego zgodności z art. 58-62 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006. Jednocześnie poinformował, że cieszy go widoczne przyspieszenie realizacji Programu, jednakże z punktu widzenia KE najważniejszy jest proces wnioskowania o płatności a do chwili obecnej Polska nie przekazała do KE żadnego wniosku o płatność pośrednią w ramach POLiŚ. Łączna kwota przekazana Polsce w ramach płatności zaliczkowych dla POLiŚ wyniosła już 2,7 mld EUR, zaś kolejne 2% środków zostanie przekazane w

związku z przyjętym przez KE pakietem działań antykryzysowych. Należy mieć na uwadze, że KE będzie sprawdzać sposób wykorzystania kwoty zaliczek dotychczas przekazanych na konto Programu. KE otrzymała dotychczas jedynie dwa wnioski o dofinansowanie dla dużych projektów z nowej perspektywy (nie uwzględniając tzw. projektów zamrażarkowych) – po jednym z sektora kultury i transportu. Przedstawiciel KE poinformował, że decyzja dotycząca finansowania projektu z sektora kultury *Budowa Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu* powinna zostać wydana przez KE do końca maja lub w pierwszych dniach czerwca 2009 r. W każdym razie, sprawna realizacja POLiŚ wymaga wysiłku i zaangażowania wszystkich instytucji w systemie.

W dalszej części wypowiedzi przedstawiciel KE podkreślił, że cieszy go postęp w realizacji Programu, widoczny w szczególności w odniesieniu do trybu konkursowego, polecanego przez KE z uwagi na wyższą efektywność w wykorzystaniu funduszy europejskich. W tym kontekście ważne jest, aby projekty kluczowe rzeczywiście stanowiły rolę kluczową w skali całego kraju. Przedstawiciel KE zauważył, że jeśli Polska skorzysta z możliwości wnioskowania o płatności dla dużych projektów jeszcze przed zatwierdzeniem projektu przez KE, wówczas konieczne będzie szybkie przesyłanie do KE wniosków o dofinansowanie dla tych projektów, w celu uniknięcia ewentualnych korekt. Przedstawiciel KE stwierdził, że w czasie kryzysu gospodarczego, duże programy operacyjne takie POLiŚ mogą być czynnikiem dodatkowo stabilizującym i dynamizującym gospodarkę.

Biorąc pod uwagę, że w ramach POLiŚ planowana jest realizacja ponad 160 dużych inwestycji, przedstawiciel KE podkreślił, że szczególnie istotne jest aby wnioski aplikacyjne dla dużych projektów były regularnie i jak najwcześniej przekazywane do weryfikacji i zatwierdzenia KE.

Przewodniczący KM POLiŚ poinformował, że pierwsze wnioski o płatność zostaną przekazane do KE w II kwartale 2009 r.

Pan Piotr Łysoń, przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, członek KM POLiŚ poruszył kwestie związane z realizacją kilku projektów (z sektora transportu, zdrowia i szkolnictwa wyższego) znajdujących się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*.

Przedstawiciel MRiRW, w odniesieniu do projektów transportowych wskazał na nieracjonalność budowania dróg w tzw. „niepełnych przebiegach”, jak np. S-3 bez środkowego odcinka Nowa Sól-Legnica. Poddał również w wątpliwość realne możliwości zakończenia budowy drogi S-8 od Wrocławia do A-1 w 2013 r., jak przewidziano na liście projektów kluczowych POLiŚ. Nawiązał również do projektów kolejowych tj. modernizacja linii kolejowej na odcinku Warszawa-Gdynia oraz poprawa dostępu kolejowego do lotniska w Modlinie. Poprosił o informacje w jaki sposób te inwestycje są ze sobą skoordynowane. Odnosząc się do połączenia kolejowego na odcinku Warszawa – Wrocław, poprosił o informacje jak będzie wyglądać docelowe połączenie do Wrocławia w kontekście planowanej budowy linii dużych prędkości tzw. „Y”. Wyraził opinię, że perspektywa jego wybudowania jest bardzo odległa, w związku z czym należałoby zaplanować, jak przed rokiem 2015 r. osiągnąć na tej trasie czas przejazdu krótszy niż 4h.

W sektorze zdrowia Pan dyr. Piotr Łysoń podkreślił wagę projektów z zakresu ratownictwa medycznego dla podnoszenia standardu usług publicznych na obszarach wiejskich. Wyraził nadzieję, że tak jak przewidziano, w wyniku realizacji POliŚ karetka będzie dojeżdżała w ciągu 15 minut do miejsca zdarzenia na obszarach wiejskich.

W odniesieniu do inwestycji z zakresu szkolnictwa wyższego zwrócił uwagę na niepokojące zjawisko słabej obecności projektów z Polski wschodniej na liście indykatywnej POliŚ z zakresu szkolnictwa wyższego.

Pan Jarosław Pasek, przedstawiciel Ministerstwa Infrastruktury, członek KM POliŚ odniósł się do projektów z sektora transportu wymienionych przez przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przewodniczący KM POliŚ zwrócił uwagę, że konsultacje związane z projektami umieszczonymi na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* są przeprowadzane w cyklu półrocznym, zaś VI KM POliŚ został poświęcony innym kwestiom. Przewodniczący KM POliŚ zaproponował, żeby w przypadku dalszych wątpliwości poruszone przez przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi problemy zostały wyjaśnione pisemnie przez Ministerstwo Infrastruktury.

Pan Marek Teplansky, przedstawiciel KE podkreślił, że najwięcej środków POliŚ jest przeznaczonych na realizację projektów w sektorach transportu, środowiska i energetyki, zaś duża część alokacji dla tych sektorów jest przewidziana na projekty znajdujące się na *Liście projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko*. Przedstawiciel KE zaznaczył, że znaczący postęp w realizacji jest widoczny jedynie w przypadku sektora środowiska. Jednocześnie zwrócił uwagę, że projekty wpisane na *Listę* nie są realizowane, mimo tego że jest to już trzeci rok wdrażania Programu. Dodatkowo przedstawiciel KE podkreślił, że znaczna część dokumentacji dla dużych inwestycji znajdujących się na *Liście* została przygotowana lub zweryfikowana przez ekspertów z inicjatywy JASPERS. Biorąc pod uwagę stan przygotowania projektów, na obecnym etapie strona polska powinna skoncentrować się na przyspieszeniu prac nad przygotowaniem projektów i generowaniem płatności dla Programu. IZ powinna podjąć działania mające na celu dalsze wzmocnienie działań koordynacyjnych w tym zakresie. Odnosząc się do wniosków o dofinansowanie dla dużych projektów przedstawiciel KE poprosił o informację w ramach których sektorów planowane jest w 2009 roku przekazywanie aplikacji do KE oraz jaka część z tych projektów będzie pochodzić z trybu konkursowego.

Przewodniczący KM POliŚ poinformował, że lista projektów planowanych do przesłania do KE w 2009 roku zostanie przekazana w późniejszym terminie. Jednocześnie zauważył, że Program Infrastruktura i Środowisko został zatwierdzony przez KE dopiero w grudniu 2007 r., zatem pierwszym rokiem faktycznej realizacji Programu był rok 2008.

6. Prezentacja propozycji zmiany Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Pan Jarosław Orliński, Zastępca Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych w MRR, przedstawiciel IZ POLiŚ przedstawił zmiany programu zgodnie z tabelami zmian przekazanymi członkom Komitetu Monitorującego POLiŚ oraz autopoprawką dotyczącą priorytetu VII rozdanej przed posiedzeniem.

Pani Aleksandra Malarz, przedstawicielka Ministerstwa Środowiska zgłosiła wniosek o zmianę zapisu programu w zakresie linii demarkacyjnej w priorytecie IV *Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska* w celu umożliwienia realizacji projektów o wartości poniżej 8 mln zł z zakresu zarządzania środowiskowego przez MŚP w regionach, gdzie takie inwestycje nie mogą być realizowane w ramach RPO. W związku z tym, że właściwą instytucją w kwestiach dotyczących linii demarkacyjnej i komplementarności jest Komitet Koordynacyjny NSRO, **Przewodniczący KM POLiŚ** zaproponował następujące brzmienie zapisu: *W ramach POLiŚ wspierane będą duże oraz małe i średnie przedsiębiorstwa. W przypadku MŚP linia demarkacyjna z regionalnymi programami operacyjnymi zostanie ustalona przez Komitet Koordynujący NSRO.*

Pan Marek Wójcik, przedstawiciel Związku Powiatów Polskich, wyraził poparcie dla propozycji MŚ w zakresie zmiany linii demarkacyjnej w priorytecie IV.

Pan **Manfred Beschel, przedstawiciel KE**, w nawiązaniu do zmian dotyczących programu operacyjnego podkreślił, że w świetle interpretacji art. 33 rozporządzenia ogólnego, tego typu zmiany mogą być rozważane, jeśli zostanie spełniony jeden ze szczegółowych warunków określonych w ww. artykule. Odnośnie propozycji podniesienia poziomu dofinansowania w priorytecie VII, Komisja szczegółowo zbada propozycję w kontekście kryzysu gospodarczego. Jakkolwiek, zwiększenie poziomu dofinansowania spowoduje zmniejszenie zakresu inwestycji w priorytecie VII o ok. 1 miliard euro.

Uchwała KM POLiŚ nr 3/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmiany Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 (wraz z poprawkami dotyczącymi priorytetu VII oraz priorytetu IV) została przyjęta (**Załącznik nr 3**).

7. Informacja o zmianach w Szczegółowym opisie priorytetów.

Pan Krzysztof Kasprzyk, Naczelnik Wydziału Koordynacji i Programowania Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych MRR, zaprezentował ustalone w wyniku międzyresortowych porozumień proponowane zmiany do Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zwrócił uwagę, że przedmiotem zmian będzie dokument główny Szczegółowego Opisu Priorytetów oraz załączniki 1 oraz 2 tj. Kryteria wyboru projektów oraz Organizacja systemu oceny i wyboru projektów.

W przypadku dokumentu głównego proponowane zmiany dotyczą:

- aktualizacji w zakresie trybu oceny wniosków o dofinansowanie dla poszczególnych działań (możliwość podpisania umowy o dofinansowanie przed zatwierdzeniem przez KE, instytucje właściwe w procedurze odwoławczej),
- aktualizacji w zakresie wyjaśnień dla projektów generujących dochód (zmiana rozporządzenia 1083/2006 wyłączająca projekty do 1 mln euro i wejście w życie nowych polskich wytycznych od 15 stycznia 2009 r.),

- aktualizacji informacji na temat trybu wyboru projektów stosowanego w poszczególnych działaniach,
- wprowadzenia nowego typu projektu (prace przygotowawcze) dla działania 3.1,
- doprecyzowania i aktualizacji innych zapisów (programy pomocy publicznej, nazwy departamentów itp.).

Przedstawiciel IZ POliŚ poinformował, że wszelkie propozycje zmian do załącznika nr 1 Kryteria wyboru projektów zostały przesłane członkom Komitetu Monitorującego z regulaminowym wyprzedzeniem i będą dyskutowane w dalszej części posiedzenia. Zaznaczył również, że jakakolwiek zmiana wymaga pozytywnej decyzji Komitetu Monitorującego.

Przedstawiciel IZ POliŚ odniósł się do propozycji zmian do załącznika nr 2 Szczegółowego Opisu Priorytetów Organizacja systemu oceny i wyboru projektów. Jako główne propozycje zmian przedstawione zostały:

- optymalizacja zasad oceny projektów (rozszerzenie możliwości łączenia poszczególnych etapów oceny, modyfikacja zapisów odnoszących się do czasu przeznaczanego na ocenę i uzupełnianie wniosków przez beneficjenta),
- dostosowanie zapisów procedury odwoławczej do ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. z dnia 5 grudnia 2008 r.),
- zwiększenie czytelności procedur poprzez doprecyzowanie i wyeliminowanie powtarzających się zapisów.

8. Aktualizacja Kryteriów wyboru projektów.

• Sektor środowiska

Przewodniczący KM POliŚ poprosił o zaprezentowanie propozycji aktualizacji kryteriów środowiskowych w zakresie priorytetów III i V POliŚ.

Pani Joanna Książek, Zastępca Dyrektora Departamentu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, przedstawicielka Ministerstwa Środowiska, przedstawiła propozycje zmian kryteriów wyboru projektów dla projektów w zakresie priorytetów: III *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska* i V *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych*.

Zmiany w zakresie priorytetu III:

- dotyczą głównie projektów z zakresu małej retencji realizowanych w ramach działania 3.1 *Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego*,
- specyfika projektów związanych z małą retencją polega na budowie dużej liczby drobnych inwestycji i regulacji na małych i średnich ciekach. Ww. projekty realizowane będą w określonym przedziale czasu i poszczególne decyzje będą uzyskiwane sukcesywnie, a wykonanie poszczególnych obiektów nie nastęrcza problemów technicznych dla podmiotów realizujących zadanie,

- do kryteriów formalnych dotyczących gotowości projektu do realizacji dodano dodatkowe podkryterium dotyczące konieczności zatwierdzenia programu małej retencji oraz zakończenia procedury Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko,
- zaproponowano również zmniejszenie wagi kryterium merytorycznego dotyczącego objętości retencjonowanej wody i jednocześnie zwiększono wagę kryterium określającego liczbę obiektów piętrzących lub spowalniających odpływ wody,
- w związku z wprowadzeniem nowego typu projektu w ramach działania 3.1 polegającego na przygotowaniu zadań zmierzających do przygotowania projektów umieszczonych na indykatywnej liście projektów kluczowych realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe konieczne było również przyjęcie dodatkowych kryteriów merytorycznych I stopnia, w oparciu o które wybierane będą ww. projekty.

Zmiany w zakresie priorytetu V:

- wynikające ze zmian w ustawodawstwie (m.in. powołanie GDOŚ i RDOŚ),
- wynikające z doświadczeń zdobytych podczas już przeprowadzonych konkursów,
- ocenie podlegają najistotniejsze parametry projektu: celowość realizacji projektu, dobór metod i zadań oraz uzyskane efekty ekologiczne. Do tej pory z powodu zbyt płaskiej struktury punktacji cechy te były niedowartościowane. Zgodnie z zaleceniem zespołu eksperckiego znacząco zwiększa się ilość punktów za *Wartość merytoryczną projektu* przy jednoczesnym wprowadzeniu 3 punktowej skali oceny (projekty mogą otrzymać 3, 2 lub 0 pkt),
- jednocześnie zagregowano niektóre kryteria cząstkowe, z innych zrezygnowano (z tych, które nie spełniały swojego zadania, gdyż wszystkie projekty otrzymywały maksymalną ilość punktów).

Pan Radosław Gawlik przedstawiciel organizacji ekologicznych, przedstawił uwagi odnośnie propozycji zaprezentowanych przez przedstawiciela Ministerstwa Środowiska. Na wstępie poinformował zebranych, że niestety nie otrzymał dodatkowych propozycji modyfikacji kryteriów dotyczących Priorytetu III. Odnośnie propozycji zmiany kryteriów w Priorytecie V stwierdził, że ogólnie są to zmiany idące w dobrym kierunku – w wielu przypadkach porządkujące, oparte na doświadczeniach z zakończonych już naborów i należy uznać, że ułatwią one wybór najlepszych projektów.

Jednocześnie wyraził obawę, że wprowadzona zmiana skali punktacji (3, 2 lub 0 pkt) dla kryterium merytorycznego I stopnia *Wartość merytoryczna projektu* oraz wprowadzenie zapisu o odrzuceniu projektu jeśli chociaż jedno z kryteriów cząstkowych uzyska 0 pkt może skutkować odrzuceniem teoretycznie bardzo wartościowych projektów. Zaproponował, aby wrócić do poprzedniej skali ocen lub usunąć zapis o odrzuceniu projektu, w przypadku gdy uzyska on 0 pkt, w którymkolwiek z kryteriów cząstkowych.

Przewodniczący KM POliŚ poinformował, że wszystkie materiały zostały przesłane do członków i obserwatorów.

Pani Aleksandra Malarz, przedstawicielka Ministerstwa Środowiska wyraźnie podkreśliła, że Ministerstwo Środowiska od dawna czeka na projekty o dużej wartości merytorycznej jakie miały być przygotowane przez organizacje pozarządowe i niestety do chwili obecnej projekty takie jeszcze nie zostały złożone. Pani Dyrektor poinformowała również, że beneficjenci projektów z zakresu priorytetu V są traktowani znacznie łagodniej niż inni – m.in. dozwolona jest niska gotowość projektu do realizacji; podpisano również umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Gospodarki Wodnej w sprawie współfinansowania projektów z priorytetu V. W związku z powyższym MŚ, nie zamierza dopuścić do wprowadzania kolejnych ułatwień, które mogłyby doprowadzić do ewentualnego przyznania dofinansowania dla projektów o niskiej wartości merytorycznej.

Pan Manfred Beschel, przedstawiciel Komisji Europejskiej (KE) podsumowując dyskusję podziękował za przedstawienie szczegółowych informacji o proponowanych zmianach kryteriów w zakresie sektora środowiska. Przedstawiciele KE początkowo obawiali się, że kryterium dotyczące gotowości technicznej projektów z zakresu Priorytetu III zostało usunięte. Pan Beschel podkreślił, że doświadczenia starej perspektywy pokazują że jedną z głównych barier skutecznego wdrażania projektów był brak technicznego przygotowania. Z przedstawionych w trakcie prezentacji i dyskusji dodatkowych informacji jasno jednak wynika, że proponowane zmiany nie mają na celu usunięcia kryterium gotowości a nakierowane są raczej na przyspieszenie realizacji i skuteczności wdrażania projektów. Dodatkowo z wypowiedzi przedstawicieli strony polskiej KE zrozumiała, że został wdrożony system pozwalający na terminowa realizację projektów.

Przewodniczący KM POliŚ stwierdził, że uwagi i odpowiedzi udzielone przez Przedstawiciela MŚ wyczerpały wszystkie wątpliwości i zaproponował przejście do głosowania nad:

- Uchwałą KM POliŚ nr 4/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmian kryteriów wyboru projektów dla Priorytetów III i V Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (**Załącznik nr 4**). Uchwała została przyjęta.
- Uchwałą KM POliŚ nr 6/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru projektów dla typu projektu „Prace przygotowawcze dla projektów w ramach działania” w ramach działania 3.1 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (**Załącznik nr 5**). Uchwała została przyjęta.

Następnie Przewodniczący KM POliŚ poprosił **Pana Marka Wójcika, przedstawiciela Związku Powiatów Polskich** o zaprezentowanie zgłoszonej przez niego propozycji zmiany opisu kryterium merytorycznego I stopnia nr 5 *Wskaźnik koncentracji* w działaniu 1.1 *Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tyś. RLM*. Według Pana Wójcika obecny zapis ww. kryterium jest krzywdzący dla wielu gmin na obszarze których realizowane są projekty, dla których niespełniony jest minimalny wskaźnik koncentracji (120 osób/km nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej), ale mogą uzyskać wsparcie w ramach POliŚ ponieważ realizowane są na obszarach wyłączonych zgodnie z zapisem § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji. Jedynym sposobem na wyeliminowanie obecnego rozwiązania dyskryminującego wiele polskich gmin jest zdaniem Pana Wójcika przyznanie większej liczby punktów dla ww. projektów.

Pani Aleksandra Malarz, przedstawicielka MŚ, poinformowała zebranych, że Ministerstwo Środowiska priorytetowo traktuje projekty, które w największym stopniu przyczyniają się do realizacji zobowiązań akcesyjnych. Wsparcie ze środków unijnych jest kierowane w pierwszym rzędzie na projekty zlokalizowane w aglomeracjach o największej gęstości zaludnienia. Dodała również, że alokacja w ramach Priorytetu I została już prawie w całości rozdysponowana i MŚ nie widzi konieczności wprowadzenia postulowanej przez Pana Wójcika zmiany.

Przewodniczący KM POIiŚ zaproponował przejście do głosowania nad przyjęciem Uchwały KM POIiŚ nr 5/2009 w sprawie przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu I Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 (**Załącznik nr 6**). Uchwała została odrzucona.

- **Sektor energetyki**

Pani dyrektor Anna Kacprzyk, przedstawiciel MG, przedstawiła propozycję zmiany opisu kryterium do działania 10.3 „Nakład inwestycyjny na wydajność produkowanych urządzeń” zgodnie z uchwałą KM POIiŚ 7/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu X Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 (**Załącznik nr 7**). Uchwała została przyjęta jednogłośnie.

- **Sektor szkolnictwa wyższego**

Pan Daniel Maksym, Zastępca Dyrektora w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawił propozycję zmiany kryterium merytorycznego I stopnia nr 9 „Stopień gotowości projektu do realizacji” dla działania 13.1. Zaproponowana poprawka miała charakter doprecyzowujący i polegała na zmianie dotychczasowego zapisu subkryterium „*przedłożenie pozwolenia na budowę na kolejny etap inwestycji (dotyczy inwestycji złożonych z więcej niż jednego etapu)* (0,5 pkt)” na następujący: „*przedłożenie pozwolenia na budowę na całość inwestycji lub powyżej 50 % pozwoleń na budowę (dotyczy inwestycji złożonych z więcej niż jednego etapu)* (0,5 pkt)”.

W opinii MNiSW, zapis w dotychczasowym kształcie promuje inwestycje złożone w więcej niż 1 etapu (tj. wymagające więcej niż jednego pozwolenia na budowę), natomiast w celu przyspieszenia wydatkowania środków należy promować projekty, które są jak najbardziej zaawansowane, a więc w szczególności posiadające pozwolenie na budowę dla całości zamierzenia inwestycyjnego (w tym gdy są objęte więc 1 pozwoleniem na budowę). Przyjęto również do wiadomości, że kryterium „ponad 50%” pozwoleń na budowę opierało się będzie na wyliczeniu wymaganych pozwoleń na sztuki.

W wyniku zarządzanego głosowania przyjęta została uchwała KM POIiŚ nr 8/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu XIII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 (**Załącznik nr 8**), zgodnie z zaproponowaną przez MNiSW ww. poprawką.

- **Sektor transportu**

Przewodniczący KM POIiŚ poprosił o zaprezentowanie propozycji aktualizacji kryteriów transportowych w priorytetach VI, VII, VIII POIiŚ.

Pan Jarosław Pasek, Dyrektor Departamentu Funduszy UE, przedstawiciel Ministerstwa Infrastruktury (MI) przedstawił propozycje zmian kryteriów wyboru dla projektów sektora transportu zaznaczając, że jedną z głównych przesłanek obecnych modyfikacji było złagodzenie dotychczasowych wymogów odnośnie stopnia przygotowania projektów (m.in. brak obowiązku przedstawiania kompletu pozwoleń na budowę na etapie składania wniosku) oraz zmiany związane z trybem wyboru w niektórych działaniach. Wprowadzono również poprawki o charakterze redakcyjnym i porządkującym, w kryteriach które wymagały doprecyzowania jako tzw. grupa poprawek technicznych.

Dodatkowe zmiany dotyczą rezygnacji z dwóch kryteriów, które okazały się, w opinii MI niezbyt fortunate, gdzie m.in. zostały skumulowane wartości dla różnych typów transportu i okazały się one nieefektywne. Wprowadzono również nowe kryteria odnoszące się do skrócenia czasu przejazdu oraz oceniające wpływ projektu na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na koniec wskazano także na rekomendacje wynikające z raportu ewaluacyjnego weryfikującego kryteria wyboru w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko, które były dodatkowym uzasadnieniem do wprowadzania omawianych przez MI zmian.

Pan Marcin Gasiuk, przedstawiciel Komisji Europejskiej (KE) zaprezentował dodatkowe argumenty związane z położeniem nacisku, szczególnie w sektorze transportu na tzw. dojrzałość projektów, które powinny być bez dodatkowych opóźnień być sprawnie uruchamiane. W związku z tym zasugerowano dalsze modyfikacje do zaprezentowanej właśnie propozycji Ministerstwa Infrastruktury, w zakresie kryterium gotowości projektu do realizacji i przypisanych wartości punktowych oraz wag.

Przedstawiciel MI podziękował za opinie KE oraz wyjaśnił, że zastrzeżenia te znane były już na wcześniejszym etapie, w związku z tym zaproponował odpowiednie zmiany dotyczące punktacji, które spełniałyby oczekiwania przedstawicieli KE.

Przedstawiciel KE zgodził się na takie rozwiązanie. Żaden z członków KM POLiŚ nie zgłosił dodatkowych uwag do przedstawionych zmian.

Pan Marek Wójcik, Przedstawiciel Związku Powiatów Polskich, poprosił o uwzględnienie nieznacznej modyfikacji w kryterium w pkt. 24 Priorytetu VII rozszerzającej katalog przedsięwzięć, do których rozwinać należy infrastrukturę transportową, uwzględniając nie tylko obiekty sportowe ale także obiekty kultury.

Przewodniczący KM POLiŚ potwierdził przyjęcie omawianej modyfikacji Przedstawiciela ZPP.

Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Pan Adam Kałduński, zgłosił wątpliwość w sprawie zasadności zastosowania kryterium dotyczącego średniodobowego natężenia ruchu w Działaniu 7.3 szczególnie w przypadku projektów z zakresu zbiorowego transportu metropolitalnego.

Przedstawiciel MI podziękował za uwagę i wyjaśnił, że ze strony MI wymaga to dłuższego rozważenia i w przyszłości rozważy te kwestie.

Przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Pan Dyrektor Piotr Łysoń odniósł się do propozycji wprowadzenia w działaniu 7.3 kryterium oceniającego „skrócenie czasu przejazdu” i zaproponował wprowadzenie tego kryterium dla inwestycji dotyczących infrastruktury kolejowej, dla działania 7.1.

Przewodniczący KM POliŚ wznowił obrady po przerwie.

Przedstawiciel MI poinformował, że prawdopodobnie problematyka skrócenia czasu przejazdu wymaga dodatkowych analiz i będzie możliwa do uwzględnienia w dalszej perspektywie.

Przedstawiciel MI podziękował za zgłoszone uwagi oraz wyjaśnił, że MI rozważy te kwestie gdyż uwaga dotycząca średniodobowego natężenia ruchu wydaje się trafna, jednakże zaproponował, żeby nie była uwzględniona na obecnym etapie, a żeby była przeanalizowana a następnie przekazana w trybie obiegowym.

Uzasadnił, że na analizę potrzeba dodatkowego czasu i zapewnił o dokonaniu takiej zmiany w trakcie kolejnego KM POliŚ.

Przewodniczący KM POliŚ stwierdził, że uwagi i odpowiedzi udzielone przez Przedstawiciela MI wyczerpały wszystkie wątpliwości zgłaszane przed przerwą i zaproponował przejście do głosowania.

Uchwała KM POliŚ nr 9/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie w przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu VI, VII i VIII wraz ze zmianami zaproponowanymi przez Komisję Europejską i Przedstawiciela Związku Powiatów Polskich została przyjęta (**Załącznik nr 9**).

9. Propozycja zmian w projekcie Planu Komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 zatwierdzonym przez IK NSRO w dniu 5 grudnia 2008 r.

Pani Katarzyna Janicka-Nocuń, przedstawicielka IZ POliŚ, przedstawiła prezentację nt. postępów prac nad projektem *Planu Komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013* po przedstawieniu dokumentu na IV posiedzeniu KM POliŚ oraz proponowanych zmian w niniejszym dokumencie.

Zakres zmian w planie komunikacji obejmuje:

- wyłączenie z planu komunikacji szkoleń dla pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie POliŚ,

- rozszerzenie kategorii *Materiały promocyjne (gadżety)*,
- określenie faktycznie zrealizowanych działań w ramach kampanii promocyjnej POliŚ,
- doprecyzowanie zapisów w zakresie przedmiotu ewaluacji ex-ante,
- doprecyzowanie sposobu ustalania terminu przez IZ odnośnie przekazania przez IP rocznych planów działań informacyjnych i promocyjnych,
- aktualizację nazwy i wartości wskaźników oceny stopnia realizacji planu komunikacji,
- poprawę błędnie przypisanego numeru priorytetu do IP w sektorze kultury.

Pani Aleksandra Malarz przedstawicielka MŚ zgłosiła następujące propozycje korekt i uzupełnień do planu komunikacji:

- uwzględnienie w zapisach Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) nie tylko jako beneficjenta, ale również jako podmiotu, który może prowadzić działania informacyjne związane z oceną oddziaływania na środowisko,
- zezwolenie IP na kierowanie akcji promocyjnych i informacyjnych do ogółu społeczeństwa. W opinii Pani Dyrektor Malarz takie działania są już prowadzone zarówno przez IP jak i IP2 (IP uczestniczy w targach branżowych, zamieszcza ogłoszenia w gazetach ogólnopolskich, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska prowadzą akcje w regionie promujące już zrealizowane inwestycje skierowane de facto do ogółu społeczeństwa),
- skorygowanie lub usunięcie tabeli finansowej z uwagi, na fakt, że opiera się o dane finansowane z Wieloletniego Planu Działań z zeszłego roku.

Pani Monika Pałasz, przedstawicielka IZ POliŚ, poinformowała, że obecnie nie jest możliwe, aby GDOŚ mogła prowadzić działania informacyjne ze względu na fakt, że nie jest ona beneficjentem Pomocy Technicznej POliŚ, z której finansowane są działania informacyjno-promocyjne. Uniemożliwia to tym samym wprowadzenie powyższej uwagi do planu komunikacji.

Odnosząc się do drugiej uwagi **Pani Katarzyna Janicka-Nocuń, przedstawicielka IZ POliŚ**, przypomniała, że niniejsza kwestia była już podnoszona przez IP, a IZ kilkakrotnie się do niej pisemnie ustosunkowała. Podział zadań w planie komunikacji pomiędzy IZ i IP w zakresie grup docelowych komunikacji oraz samych komunikatów wynika bezpośrednio z zapisów *Wytycznych w zakresie informacji i promocji oraz Strategii komunikacji Funduszu Europejskich w ramach Narodowej Strategii Spójności w Polsce na lata 2007-2013*. Zarówno w wytycznych jak i strategii znajduje się wyraźny zapis, że IZ komunikuje w szczególności do ogółu społeczeństwa, natomiast IP w szczególności do potencjalnych beneficjentów i beneficjentów. Wskazane grupy docelowe obejmują priorytetowych odbiorców działań informacyjno-promocyjnych prowadzonych przez IZ i IP. Oznacza to, że dana instytucja może prowadzić również działania skierowane do innej grupy docelowej w ramach planu komunikacji, jednakże przy zachowaniu odpowiedniej proporcji tych działań. Wobec powyższego uwaga nie została przyjęta.

W odniesieniu do trzeciej uwagi, przedstawicielka IZ POliŚ poinformowała, że nie jest możliwe usunięcie tabeli finansowej z treści planu komunikacji, ze względu na fakt, że jest to jeden z obowiązkowych elementów planu wymagany zapisami *Wytycznych w zakresie informacji i promocji*. Ponadto, przedstawicielka DPI zaznaczyła, że jest to indykatywny budżet pokazujący szacunkową kwotę planowanych wydatków na działania informacyjno-promocyjne. W odpowiedzi Pani Aleksandra Malarz zwróciła uwagę, że ze względu na zaakceptowany, bieżący Wieloletni Plan Działań, do tabeli finansowanej można wypisać bardziej aktualne dane. W związku z powyższym uwaga została przyjęta. Podjęto decyzję o aktualizacji tabeli finansowej zgodnie ze stanem obecnym oraz okresowej aktualizacji tabeli zgodnie z obowiązującymi zapisami *Wytycznych w zakresie informacji i promocji* odnośnie wprowadzania zmian

Po zakończeniu dyskusji została przyjęta uchwała KM POliŚ nr 10/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Planu komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 z ww. poprawkami (**Załącznik nr 10**).

10. Informacja z realizacji działań ewaluacyjnych POliŚ w roku 2008 i prezentacja planu działań ewaluacyjnych na 2009 rok

Pani Hanna Bałos, przedstawicielka IZ POliŚ, przedstawiła prezentację na temat dokonań w obszarze ewaluacji POliŚ w 2008 roku oraz planów w tym zakresie na rok 2009. Poinformowała, że w roku 2008 w obrębie POliŚ zrealizowano 5 badań ewaluacyjnych tj.:

- opracowanie metodologii liczenia i oszacowanie wartości wskaźnika średniej międzygałęziowej dostępności transportowej terytorium Polski,
- analiza kryteriów wyboru projektów w ramach POliŚ,
- analiza systemu wskaźników POliŚ,
- określenie stopnia świadomości i potrzeb informacyjnych Polaków i partnerów społ.-gospodarczych przed rozpoczęciem działań informacyjno-promocyjnych Programu,
- analiza przyczyn nieubiegania się JST o dofinansowanie typowych inwestycji komunalnych w ramach POliŚ.

Ponadto zrealizowano 2 cykle szkoleń z zakresu ewaluacji dla 26 osób zaangażowanych we wdrażanie programu oraz cykl systematycznych spotkań Grupy Sterującej Ewaluacją POliŚ w celu konsultacji założeń merytorycznych i organizacyjnych ewaluacji programu.

Przedstawicielka IZ POliŚ podkreśliła istotną dla ewaluacji rolę Komitetu Monitorującego, jako podmiotu posiadającego najpełniejszą optykę wdrażania programu, co przekładać się może na sugestie dotyczące tematyki badań inicjowanych w obrębie POliŚ.

Przedstawicielka IZ poinformowała, że na rok 2009 w ramach działań ewaluacyjnych w obrębie POliŚ zaplanowano realizację 16 badań ewaluacyjnych tj.:

- *Ocena potencjalnego zainteresowania beneficjentów aplikowaniem do działań związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii,*

- *Badanie stopnia poinformowania potencjalnych beneficjentów o możliwości pozyskania środków z POliŚ,*
- *Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów POliŚ,*
- *Ocena jakości i potencjalnego wpływu projektów środowiskowych wybranych w trybie konkursowym na osiągnięcie zakładanych wskaźników,*
- *Ewaluacja systemu wdrażania pomocy technicznej PO liŚ,*
- *Przewidywana trwałość i przewidywane koszty utrzymania infrastruktury transportowej (dot. wybranych projektów FS) w kontekście przygotowania i wdrażania projektów transportowych w ramach POliŚ / ew. zamiennie: Polityki strategiczne w ramach PO liŚ – realizacja polityki zrównoważonego rozwoju,*
- *Ewaluacja ex-post wybranych projektów Funduszu Spójności 2004-2006 (metodologia oceny efektów netto,)*
- *Analiza cyklu życia projektów wodno-ściekowych,*
- *Szacowanie efektów gospodarczych projektów wodno-ściekowych i odpadowych na przykładzie wybranych projektów FS,*
- *Zagrożenia w procesie realizacji projektów lotniczych przewidzianych do finansowania w ramach POliŚ,*
- *Ocena stopnia gotowości potencjalnych beneficjentów działania 10.2 POliŚ do realizacji projektów w odniesieniu do stanu przygotowania dokumentacji projektowej oraz możliwości skrócenia terminu przygotowania niezbędnej dokumentacji,*
- *Ocena możliwości zapewnienia porównywalności wykorzystania poszczególnych źródeł energii odnawialnej(działania 9.4, 9.5, 9.6 POliŚ),*
- *Ocena wpływu inwestycji w ramach działań 9.1, 9.2 i 9.3 na realizację zobowiązań związanych z oszczędzaniem energii,*
- *Analiza potrzeb sektora kultury w Polsce w kontekście alokacji na XI priorytet POliŚ,*
- *Ocena instytucjonalnego i organizacyjnego przygotowania beneficjenta do przygotowania i wdrażania projektu indywidualnego „Budowa i remont oraz doposażenie baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego”,*
- *Badanie systemu obsługi finansowej projektów oraz systemu obsługi finansowej (w IP oraz IPiI) w ramach Priorytetu XIII POliŚ;*

Ponadto przewidziano realizację szkolenia z zakresu doboru próby dla Grupy Sterującej Ewaluacją POliŚ oraz kontynuację współpracy w ramach GSE POliŚ, z Komitetem Monitorującym i Krajową Jednostką Oceny, a także GSE innych Programów Operacyjnych.

Przedstawicielka IZ POliŚ przedstawiła również rolę (doskonalenie programu i wspomaganie bieżącego zarządzania nim) i korzyści wynikające ze stosowania ewaluacji we wdrażaniu programu (obiektywizm, możliwość angażowania interesariuszy, nierestrykcyjny charakter oraz elastyczność i możliwość wnoszenia wkładu w rozbudowę kapitału wiedzy).

Zgłoszone w ramach dyskusji pytanie dotyczyło planów w zakresie ewaluacji rezultatów realizacji projektów znajdujących się na liście projektów kluczowych POliŚ.

Odpowiadając, **Dyrektor Departamentu Programów Infrastrukturalnych w MRR, Pani Monika Pałasz**, przedstawicielka IZ POliŚ stwierdziła, że na obecnym etapie realizacji programu nie ma jeszcze pewności, które z projektów znajdujących się obecnie na liście, będą projektami ostatecznie zatwierdzonymi do realizacji. Stąd trudno podejmować decyzję o ewaluacji tych zagadnień. Ponadto, powiedziała, że istotna jest ocena projektów nie tylko pod kątem trybu, w ramach którego są wybierane, ale także pod kątem ich wpływu jako składowych wdrażania osi priorytetowych Programu. Kwestie wpływu realizacji projektów kluczowych rozpatrywane przez pryzmat trybu ich wyboru, mogą natomiast, zdaniem Pani Dyrektor Pałasz, po uzgodnieniu i przemyślanym ukierunkowaniu, znaleźć się w planach ewaluacyjnych jednostki na późniejszym etapie wdrażania programu.

Pan Manfred Beschel, przedstawiciel KE podsumowując posiedzenie, odniósł się do prezentacji na temat ewaluacji, wyrażając poparcie dla praktykowania działań ewaluacyjnych. Zdaniem Pana Beschela, ewaluacja, dzięki umożliwianiu oceny jakości osiągniętych rezultatów, może być narzędziem wspomagającym zarządzanie na obecnym i przyszłych etapach implementacji Programu. Wspomniał także o podjętej na forum europejskim kwestii kształtu polityki regionalnej. Przypomniał, że w tym roku Państwa Członkowskie są zobligowane do przedstawienia raportów strategicznych na temat postępu, rezultatów i wpływu realizacji polityki spójności. W tym kontekście podkreślił znaczenie ewaluacji jako narzędzia dla określenia profilu polityki regionalnej w Europie w ramach tej bezprecedensowej inicjatywy. Pan Beschel podkreślił również, że Polska jest krajem o reputacji lidera w dziedzinie ewaluacji.

Przewodniczący KM POliŚ poinformował, że następne posiedzenie KM POliŚ odbędzie się w czerwcu i podziękował za uczestnictwo w posiedzeniu KM POliŚ.

Załączniki:

Załącznik nr 1: Uchwała KM POliŚ nr 1/2009 z dnia 31 marca 2009 r., w sprawie przyjęcia protokołu z IV posiedzenia Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 z dnia 19 czerwca 2008 r.

Załącznik nr 2: Uchwała KM POliŚ nr 2/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmian w Regulaminie pracy Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 r.

Załącznik nr 3: Uchwała KM POliŚ nr 3/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmiany Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Załącznik nr 4: Uchwała KM POliŚ nr 4/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmian kryteriów wyboru projektów dla Priorytetów III i V Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

Załącznik nr 5: Uchwała KM POliŚ nr 6/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia kryteriów wyboru projektów dla typu projektu „Prace przygotowawcze dla projektów w ramach działania” w ramach działania 3.1 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

Załącznik nr 6: Nieprzyjęty projekt uchwały KM POliŚ nr 5/2009 w sprawie przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu I Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Załącznik nr 7: Uchwała 7/2009 KM POliŚ z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu X Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Załącznik nr 8: Uchwała KM POliŚ nr 8/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu XIII Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Załącznik nr 9: Uchwała KM POliŚ nr 9/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie w przyjęcia zmiany kryteriów wyboru projektów dla Priorytetu VI, VII i VIII wraz ze zmianami zaproponowanymi przez Komisję Europejską i Przedstawiciela Związku Powiatów Polskich została przyjęta.

Załącznik nr 10: Uchwała KM POliŚ nr 10/2009 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Planu komunikacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.